

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de informateur van het nieuwe Kabinet, dr. G. Zalm
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

19 juli 2017

Oproep:

Maak de transitie naar een circulaire economie speerpunt in het overheidsbeleid

Geachte heer Zalm,

Op 24 januari 2017 is het Grondstoffenakkoord getekend door het Kabinet en de grote maatschappelijke partijen (VNO-NCW, MKB-Nederland, FNV, VCP, IPO, UvW, VNG en Stichting Natuur & Milieu). Het Grondstoffenakkoord onderschrijft de ambitie in het Rijksbrede programma "Nederland Circulair in 2050" zoals dat op 5 oktober 2016 is besproken in het AO Circulaire Economie, alsmede het SER-advies van 2016 "Werken aan een Circulaire Economie: Geen tijd te verliezen". Inmiddels hebben ruim 325 maatschappelijke partijen dit akkoord onderschreven. Dit toont aan dat er volop commitment is om bij te dragen aan de versnelling van de transitie naar een circulaire economie.

In het Grondstoffenakkoord is afgesproken vijf transitieagenda's op te stellen voor de vijf prioritaire sectoren: (1) Biomassa en voedsel, (2) Kunststoffen, (3) Maakindustrie, (4) Bouw en (5) Consumptiegoederen. Doel van de transitieagenda's is om dit jaar verder inzichtelijk te maken hoe de transitie naar de circulaire economie versneld kan worden. Wij, de onafhankelijke voorzitters van de transitieteams roepen u op om de circulaire economie speerpunt te maken van uw beleid.

De urgentie is groot, net zoals dat het geval is bij de energietransitie. De groeiende wereldbevolking en het toenemende welvaartsniveau zetten een ongekende druk op de behoefte aan grondstoffen en leiden tot aantasting van de ecologische capaciteit van de aarde om in grondstoffen te voorzien. Bovendien leidt onze afhankelijkheid van grondstoffen tot geopolitieke nadelen voor Nederland. Een tijdige omschakeling naar een circulaire economie zorgt voor behoud van onze verdien capaciteit en levert daarnaast het bedrijfsleven ook grote economische kansen op. TNO heeft een eerste inschatting gemaakt van de baten van circulaire economie in Nederland. Zij stelt onder meer dat per jaar binnen betrokken sectoren van de circulaire economie een extra omzet van € 7,3 miljard kan worden gegenereerd, waarmee 54.000 banen gecreëerd zijn voor Nederland¹. Met de transitie naar een circulaire economie draagt Nederland ook bij aan het realiseren van de door de VN vastgestelde Sustainable Development Goals.

De marktpartijen zijn voornemens hun koers te verleggen en fors te investeren in de gewenste transitie. Het gaat om zeer diverse partijen: van grote ondernemingen tot innovatieve startups, van brancheorganisaties tot financiers, van hogescholen en universiteiten tot provincies, grote steden en plattelandsgemeenten. De benodigde technologische ontwikkelingen zijn grotendeels marktrijp en het maatschappelijk draagvlak voor circulaire economie groeit sterk. De markt kan het echter niet alleen, een transitie is een systeemverandering die naast technologische innovaties ook sociale en institutionele innovaties vergt. In de opstartfase van de transitie kennen investeringen een hoog risicoprofiel en lopen innovaties op tegen beperkingen in wet- en regelgeving. En hoewel het klimaatbeleid en het CE-beleid sterke synergie vertonen, ontstaan ook spanningen rond het

¹ TNO, Kansen voor een circulaire economie in Nederland, 11 juni 2013

benodigde grondstoffengebruik voor de energietransitie en de inzet van biomassa. Wij vragen daarom van een nieuw kabinet het volgende:

1. Maak circulaire economie een langjarig speerpunt van beleid en leg dit doel vast (zoals met het klimaatbeleid ook beoogd is), waarbij rekening houdend met de internationale concurrentiepositie van de Nederlandse industrie
2. Zorg voor een gezamenlijke visie en coördinatie aan overheidszijde:
 - dossier overstijgend (klimaat – circulaire economie – voedsel)
 - tussen schaalniveaus (internationaal – landelijk – regionaal - lokaal)
 - in alle haarvaten (beleid – vergunningverlening – bevoegd gezag)
3. Geef als overheid het goede voorbeeld als launching customer en inkoper/investeerder
4. Reserveer voor onze toekomstige verdien capaciteit € 100 miljoen budget voor de uitvoering van het rijksbrede programma circulaire economie en de transitie-agenda's voor de periode 2018-2022 (programma middelen & uitvoeringscapaciteit) en € 500 miljoen voor de investeringsagenda

Wij vertrouwen erop dat het toekomstige Kabinet het commitment aan het Rijksbrede Programma Circulaire Economie kracht bij zet door ook te investeren in een stevige uitvoeringsagenda. Als voorzitters van de transitieteams spreken wij mede namens de ondertekenaars van het Grondstoffenakkoord als wij zeggen dat alle partijen in de samenleving in de startblokken staan om gezamenlijk te investeren in een duurzame, circulaire en concurrerende economie. Wij wensen u veel succes bij de formatie.

Hoogachtend,

Emmo Meijer

Voorzitter transitieteam biomassa en voedsel,
boegbeeld Topsector Chemie, voorzitter Top Institute Food & Nutrition,
raadslid Adviesraad voor Wetenschap, Technologie en Innovatie

Jos Keurentjes

Voorzitter transitieteam kunststoffen,
lid van Raad van Bestuur en Chief Scientific Officer van TNO,
bestuurslid bij de topsectoren HighTech Systems en Biobased Economy,
hoogleraar proces- en apparaatontwerp TU Eindhoven

Fried Kaanen

Voorzitter transitieteam maakindustrie,
voorzitter Koninklijke Metaalunie, directeur Bosch Scharnieren en Metaal,
bestuurslid MKB Nederland

Elphi Nelissen

Voorzitter transitieteam bouw,
hoogleraar building sustainability en decaan faculteit bouwkunde TUE,
directeur Nelissen Ingenieursbureau BV en voorzitter SER-Brabant

Annemarie Rakhorst

Voorzitter transitieteam consumptiegoederen,
ondernemer, investeerder en publicist op gebied van duurzaamheid,
initiatiefnemer en eigenaar van platform duurzaamheid.nl,
bestuurslid Koning Willem I prijs